

УДК 378.091.2:373.3-051

© Небитова І.А., 2021 р.

<http://orcid.org//0000-0003-3593-9803>

DOI 10.34142/23128046.2021.50.13

І. А. Небитова

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЦІННІСНО-СМИСЛОВИХ АСПЕКТІВ САМООСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ЗАПОРУКА ЇХНЬОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

У статті розкрито проблему актуалізації ціннісно-смыслових аспектів самоосвіти майбутніх учителів початкових класів як запоруки їхнього професійного зростання.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування актуалізації ціннісно-смыслових аспектів самоосвіти майбутніх учителів початкових класів та аналіз її впливу на процес професійного зростання майбутніх фахівців. Використано загальнонаукові (аналіз, узагальнення), порівняльно-зіставний і прогностичний методи наукового пізнання.

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури визначено поняття «ціннісно-смыслова спрямованість підготовки майбутніх учителів початкових класів». Зазначено компетенції, що забезпечують спрямованість підготовки сучасного вчителя початкових класів, а саме: усвідомлення ціннісно-смыслових аспектів педагогічної діяльності в сучасному суспільстві та соціальної значущості майбутньої професії, володіння мотивацією щодо організації професійної діяльності; використання різних засобів професійного самопізнання і саморозвитку; вміння проектувати індивідуальний маршрут у педагогічній освіті; володіння способами вдосконалення професійних знань, умінь та навичок шляхом використання можливостей інформаційного середовища закладу освіти, регіону, області, країни; володіння способами розв'язання різних завдань виховання та духовно-морального розвитку особистості учнів тощо.

Визначено особистісно-педагогічні цінності, в яких відображено цілі, мотиви, ідеали, установки діяльності вчителя початкових класів та його педагогічна культура: позитивне сприйняття себе як педагога і ціннісне ставлення до себе як до самоцінності; гуманістична позиція щодо дітей; потреба в особистій і професійній самореалізації; здатність до самоосвіти, особистісної оцінки власного життєвого досвіду; потреба в індивідуально-творчому саморозвитку; володіння способами професійно-особистісного становлення; здатність коригувати умови та обставини професійно-особистісного саморозвитку; емоційно-вольова саморегуляція

тощо. Доведено, що у процесі практичної підготовки студентів для актуалізації ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти доцільно використовувати технологію самопроєктування як засіб професійно-особистісного становлення майбутніх педагогів.

Ключові слова: майбутні вчителі, початкові класи, самоосвіта, ціннісно-сміслові аспекти, практична підготовка, оптимізація, рефлексія.

Nebytova I.A. Actualization of value-semantic aspects of self-education of future primary school teachers as a guarantee of their professional growth. The article reveals the problem of actualization of value-semantic aspects of self-education of future primary school teachers as a guarantee of their professional growth.

The purpose of the research is the theoretical substantiation of actualization of value-semantic aspects of self-education of future primary school teachers and analysis of its influence on the process of professional growth of future specialists. General scientific (analysis, generalization), comparative and prognostic methods of scientific cognition are used.

Based on the analysis of psychological and pedagogical literature, the concept of «value-semantic orientation of training future primary school teachers» is defined. The competencies that provide the direction of training a modern primary school teacher are indicated: awareness of the value-semantic aspects of pedagogical activity in modern society; awareness of the social significance of the future profession, motivation to carry out professional activities; use of various means of professional self-knowledge and self-development; ability to design an individual route in pedagogical education; possession of ways to improve professional knowledge, skills and abilities by using the information environment of the educational institution, region, region, country; mastery of ways to solve various problems of education and spiritual and moral development of students, etc.

Personal-pedagogical values are determined, which reflect the goals, motives, ideals, attitudes of the primary school teacher and his pedagogical culture: positive perception of oneself as a teacher and value attitude to oneself as self-worth; humanistic position on children; the need for personal and professional self-realization; ability to self-education, personal assessment of one's own life experience; the need for individual and creative self-development; mastery of ways of professional and personal development; ability to adjust the conditions and circumstances of professional and personal self-development; emotional and volitional self-regulation, etc. It is proved that in the process of practical training of students for actualization of value-semantic aspects of self-education it is expedient to use the technology of self-design as a means of professional and personal development of future teachers.

Keywords: future teachers, primary school, self-education, value-semantic aspects, practical training, optimization, reflection.

Вступ. Проблема актуалізації ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти майбутніх учителів у процесі практичної підготовки посідає важливе місце у реформуванні вищої освіти. Провідною метою нової освітньої реформи, що висвітлена в нормативно-правових документах (Закон України «Pro osvitu», 2017; Nova ukrainska shkola, 2017; Proekt «Kontseptsiiia rozvytku osvity Ukrainy na period 2015-2025 rokiv», 2017; Proekt derzhavnogo standartu pochatkovoї zahalnoi osvity, 2019), є оптимізація практичної підготовки майбутніх учителів початкових класів шляхом конструювання індивідуальної самоосвітньої програми на рефлексійній основі.

У процесі підготовки спеціалістів у закладі вищої педагогічної освіти актуальним є завдання формування в майбутніх учителів початкових класів потреби в цілеспрямованому і систематичному самовдосконаленні себе як творчої особистості, усвідомлення значення творчого потенціалу в житті педагога, ролі творчого педагогічного процесу у формуванні творчої особистості та розвитку її потенційних можливостей (Вручok, 2000).

Мета та завдання. *Мета дослідження* – теоретично обґрунтувати актуалізацію ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти майбутніх учителів початкових класів та проаналізувати її вплив на процес професійного зростання майбутніх фахівців. *Завдання:* проаналізувати ціннісно-сміслову спрямованість підготовки майбутніх учителів початкових класів; визначити особистісно-педагогічні цінності професійної діяльності та особистісного розвитку майбутніх учителів початкових класів; охарактеризувати технології самопроєктування для актуалізації ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти майбутніх учителів початкових класів; проаналізувати принципи та шляхи оптимізації практичної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Методи дослідження. Під час дослідження використано комплекс методів, а саме: *загальнонаукові* (аналіз, узагальнення), що стали основою для визначення ступеня розробки проблеми; *порівняльно-зіставний* – забезпечив можливість порівнювати й зіставляти думки науковців щодо проблеми дослідження; *прогностичний* – дозволив окреслити перспективи творчого використання в сучасній освітній практиці професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Результати. Як зазначено у Концепції «Нової української школи» (Nova ukrainska shkola, 2017), зараз суттєвих змін зазнає процес і зміст практичної підготовки майбутніх учителів, адже нова школа потребує нового вчителя, який спроможний стати агентом цих змін. Упровадженою реформою передбачається низка стимулів для професійного й особистого зростання вчителів, аби залучити до педагогічної професії найкращих фахівців. Для оптимізації практичної підготовки майбутніх учителів

початкових класів, перш за все, необхідно орієнтуватися на головні принципи Концепції «Нової української школи», як-от: новий зміст освіти, що заснований на формуванні компетентностей, які потрібні для успішної самореалізації в соціумі; наскрізний процес виховання, який формує цінності; орієнтацію на потреби дитини в освітньому процесі, дитиноцентризм; побудову освітнього процесу на основі партнерства між учнем, учителем і батьками.

Водночас, зміст вищої педагогічної освіти в Україні визначається вимогами з виділенням компетенцій, що забезпечують спрямованість підготовки сучасного вчителя початкових класів (Dzhedzhera, 2010), зокрема:

- усвідомлення ціннісно-сміслових аспектів педагогічної діяльності в сучасному суспільстві;

- усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, володіння мотивацією щодо успішної організації професійної діяльності;

- використання різних засобів професійного самопізнання і саморозвитку;

- уміння проєктувати індивідуальний маршрут у педагогічній освіті;

- володіння способами вдосконалення професійних знань, умінь та навичок шляхом використання можливостей інформаційного середовища закладу освіти, регіону, області, країни;

- володіння способами розв'язання різних завдань виховання та духовно-морального розвитку особистості учнів тощо.

У зазначених компетенціях відображено ціннісно-сміслові характеристики діяльності майбутнього вчителя початкових класів у сучасних умовах, що визначають якість навчання, виховання і розвитку студентів як майбутніх педагогів.

З огляду на це у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів великого значення набуває сфера ціннісно-сміслових стосунків. Реалізація ціннісного (аксіологічного) підходу в освітньому процесі передбачає визнання цінності людини, її права на самовизначення, саморозвиток, самоосвіту; розуміння цінностей як особистісних смислів, що прийняті людиною.

Ми розглядаємо ціннісно-сміслову спрямованість підготовки майбутніх учителів початкових класів як процес набуття ними професійно-культурних якостей, засвоєння цінностей педагогічної діяльності та формування усвідомленого, відповідального, гуманістичного та професійно-етичного ставлення до педагогічної діяльності.

Ціннісно-смысловий аспект педагогічної свідомості майбутнього вчителя початкових класів визначають цінності, що сприяють професійній самореалізації, саморозвитку творчої індивідуальності у професійній діяльності та задовольняють потребу у продуктивній гуманістичній взаємодії та спілкуванні з учнями тощо. Формування ціннісного ставлення майбутніх фахівців до педагогічної роботи виявляється у створенні умов і ситуацій, що ґрунтуються на особистісно-ціннісній діяльності майбутнього вчителя.

У цьому контексті особливого значення набувають особистісні цінності, що співвідносяться з життєдіяльністю людини в цілому, мають високий ступінь стабільності та виступають внутрішніми носіями соціальної регуляції у структурі особистості. Система стійких ціннісних орієнтацій є показником спрямованості запитів, інтересів, потреб особистості, її рівня духовного розвитку та соціальної позиції (Leont'ev, 2003).

В умовах підготовки майбутніх учителів початкових класів у ЗВО ми акцентуємо увагу на розвитку компетенцій, що визначають особистісну позицію в педагогічній діяльності (гуманітарна, культурологічна, соціально-особистісна), змістом яких є пізнання і розуміння можливостей саморозвитку особистості, прищеплення цінностей культури і відтворення культури у власному житті, гуманітарна позиція людини по відношенню до дітей і самої себе і розвиток яких відбувається на основі гуманістичних цінностей.

З огляду на це важливо створити таке середовище, що допоможе майбутньому фахівцю в розвитку ціннісно-смыслового ставлення до педагогічної професії, розкритті творчого потенціалу та актуалізації ціннісних орієнтацій, які визначають формування майбутнього вчителя початкових класів як людини культури, що має високий рівень професійно-особистісного розвитку.

У професійній діяльності та особистісному розвитку майбутніх учителів початкових класів можна виділити особистісно-педагогічні цінності, в яких відображено цілі, мотиви, ідеали, установки діяльності вчителя початкових класів та його педагогічна культура (Lopatkin, 2013), зокрема:

- позитивне сприйняття себе як педагога і ціннісне ставлення до себе як до самоцінності;
- гуманістична позиція щодо дітей;
- потреба в особистісній і професійній самореалізації;
- здатність до самоосвіти, особистісної оцінки власного життєвого досвіду;
- потреба в індивідуально-творчому саморозвитку;
- володіння способами професійно-особистісного становлення;

– здатність коригувати умови та обставини професійно-особистісного саморозвитку;

– емоційно-вольова саморегуляція тощо.

Одним із шляхів актуалізації особистісних смислів освіти є використання сучасних інтерактивних освітніх технологій, що спрямовані на формування самостійної пошукової активності студентів через включення їх у навчально-пізнавальну та науково-дослідну діяльність. В якості такої технології ми визначаємо особистісно-орієнтовану технологію підготовки майбутніх учителів початкових класів у сфері педагогічної освіти, що максимально зорієнтована на їхній професійно-особистісний розвиток і саморозвиток, а в її основу закладено ідею суб'єктності (коли людина виступає «як суб'єкт життєдіяльності», тобто суб'єкт пізнання, розвитку, життя, праці).

Орієнтація на суб'єктність як головне утворення особистості пов'язана з розвитком у майбутніх учителів найважливіших характеристик особистості: активності, самостійності, рефлексивності, моральної зрілості. Це забезпечується завдяки організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії всіх учасників освітнього процесу, що передбачає створення умов для перетворення здібностей і особистісних властивостей майбутніх фахівців у соціально та професійно значущі якості, співпрацю студентів і викладачів ЗВО у процесі розв'язання педагогічних ситуацій із професійно-зорієнтованим змістом, що вимагає від майбутніх учителів початкових класів професійного і особистісного самовизначення, самореалізації, рефлексії, самооцінки тощо.

Особистісна спрямованість освітнього процесу полягає в тому, що він орієнтує майбутніх учителів початкових класів на актуалізацію їхніх уявлень про особливості характеру, мотиви і здібності особистості, спонукає до самопізнання, самовизначення і саморозвитку, допомагає у складанні програм самоосвіти, самовиховання і професійного самовизначення. Діяльність майбутніх учителів початкових класів при особистісній орієнтації освітнього процесу спрямована на засвоєння ціннісно-сміслових функцій педагогічної діяльності, знань щодо цінності освіти та власної ролі в соціальному світі та професії, методики самоосвіти, самовиховання, самотворення себе як педагога, досвіду діалогового спілкування, оцінки власного життєвого та педагогічного досвіду, розвитку готовності діяти самостійно і відповідально у розв'язанні соціально-особистісних і педагогічних проблем.

Необхідно підкреслити, що у процесі використання особистісно орієнтованої технології істотно змінюються позиція і зміст діяльності викладача ЗВО. Так, діяльність викладача спрямовується на: розвиток у майбутніх фахівців домінантної установки-мотивації на професійно-особистісний саморозвиток і самовиховання; створення середовища, що допомагає майбутнім учителям початкових класів у реалізації їхніх життєво-творчих здібностей, креативності в освітній діяльності; організацію ситуацій успіху, що забезпечують самоактуалізацію і самовизначення кожного майбутнього фахівця; орієнтацію на міжособистісне спілкування, діалог; формування відносин доброзичливості, взаєморозуміння, підтримки; діагностику професійного зростання майбутніх учителів початкових класів.

Окрім того, у процесі практичної підготовки студентів для актуалізації ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти доцільно використовувати технологію самопроєктування як засіб професійно-особистісного становлення майбутніх педагогів. Вона побудована на основі позитивного самосприйняття та характеризується переконаністю в особистій гідності, здатністю до особистого вибору та відповідальністю за його наслідки.

Щодо організації самоосвіти майбутніх педагогів, слід розрізняти її види (Ganchenko, 2005). Так, фонові загальноосвітня самоосвіта, що є природною частиною життя майбутнього педагога, передбачає читання художньої літератури та періодичних видань, перегляд окремих телепередач, слухання радіо, відвідування з певною періодичністю кіно, театрів, музеїв, виставок, лекторіїв, курсів, участь в екскурсіях. Фонова педагогічна самоосвіта включає перегляд і читання педагогічної періодики та книг з педагогіки і психології, збір і систематизацію особистої бібліотеки, накопичення матеріалів педагогічної тематики. Перспективна професійна самоосвіта включає тривалу роботу над певною психолого-педагогічною або методичною проблемою, що виокремлена з метою її глибокого вивчення на основі педагогічного самоаналізу.

Обговорення. Важливим засобом актуалізації ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти є оптимізація практичної підготовки майбутніх учителів, яка полягає в підготовці кваліфікованого фахівця, здатного формувати гідного члена суспільства, готувати учнів до життя в екологічному, політичному, правово-економічному, культурно-освітньому суспільному середовищі (Kovalchuk, 2004) відповідно до індивідуальних потреб і можливостей особистості.

На думку Є. Бондаревської та С. Кульневич, серед принципів оптимізації практичної підготовки є такі: перспективне планування педагогічної практики; опора на активність майбутніх учителів початкових

класів; поєднання керівництва з наданням практикантам необхідної самостійності; контроль за діяльністю майбутніх фахівців та її оцінювання (Bondarevskaya & Kul'nevich, 1999).

Аналіз наукових джерел свідчить про те, що шляхами оптимізації практичної підготовки майбутніх учителів початкових класів є:

- підготовка майбутніх учителів початкових класів до впровадження освітніх програм і навчальних планів у контексті сучасних викликів;
- формування у майбутніх педагогів під час практичної діяльності умінь розробляти і застосовувати сучасні освітні технології;
- розвиток у процесі практичної підготовки професійно-педагогічного мислення, удосконалення професійної компетентності та особистісних якостей майбутнього вчителя початкових класів;
- системне формування світогляду особистості, її методологічної культури як системи соціально апробованих принципів, способів організації і побудови теоретичної та практичної діяльності, фундаментальних професійно-моральних якостей спеціаліста-педагога.

Практична підготовка майбутніх педагогів у реальних умовах має велике значення для процесу самоосвіти майбутніх фахівців, зокрема, і їхнього професійного зростання загалом. Це зумовлено тим, що під час педагогічної практики студенти мають можливість реально втілити отримані в ЗВО знання, уміння та навички в роботі з дітьми, за мінімально короткий проміжок часу побачити результати власної освітньої діяльності, провести її рефлексію, визначити фактори, що сприяють або перешкоджають досягненню бажаних результатів, спроектувати подальшу педагогічну діяльність на основі отриманих результатів.

Висновки. Забезпечення ціннісно-сислової спрямованості підготовки майбутніх учителів початкових класів є основою їхньої професійної і творчої самореалізації та створює умови для підвищення якості вищої педагогічної освіти в сучасних умовах, а оптимізація практичної підготовки майбутніх учителів початкових класів надає можливість розширити їхні потреби для вдосконалення власної педагогічної діяльності та визначити оптимальні шляхи професійного зростання.

ЛІТЕРАТУРА:

- Бондаревская Е., Кульневич С. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания: учеб. пос. для студ. средн. и высш. пед. учебн. завед., слушателей ИПК, учителей. М.; Ростов н/Д. : ТЦ «Учитель», 1999. 563 с.
- Бричок Б. Професійне становлення майбутніх педагогів. *Початкова школа*. 2000. № 11. С. 17.

- Ганченко И. Развитие личности педагога в системе непрерывного профессионального образования: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Краснодарская академия МВД России. Ставрополь, 2005. 342 с.
- Джеджера К. Духовний розвиток особистості майбутнього фахівця як проблема професійної підготовки. *Освіта регіону*. 2010. № 1. С. 12.
- Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20200116> (дата звернення: 13.10.2017).
- Ковальчук В. Професійна та світоглядно-методологічна підготовка сучасного майбутнього вчителя: модернізаційний аналіз. К.; Дрогобич: Коло, 2004. 264 с.
- Леонтьев Д. Психология смысла. Природа, строение и динамика смысловой реальности. М. : Смысл, 2003. 488 с.
- Лопаткин Е. Социально-культурное становление будущих учителей в процессе педагогического образования. *Вестник Таганрогского государственного педагогического института*. Гуманитарные науки. 2013. Спецвыпуск №1. С. 44 – 48.
- Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / упор. Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова та ін. 2016. 40 с. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 19.05.2017).
- Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років». URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncers.pdf (дата звернення: 07.12.2017).
- Проект державного стандарту початкової загальної освіти. URL : http://www.soipro.edu.ua/images/Мобільна_сторінка/Учителю_початкових_класів/Проект_державного_стандарту_початкової_загальної_освіти.pdf (дата звернення: 02.11.2019).

REFERENCES:

- Bondarevskaya, E. & Kul'nevich, S. (1999) *Pedagogika: lichnost' v gumanisticheskikh teoriyakh i sistemakh vospitaniya* [Pedagogy: personality in humanistic theories and educational systems]: ucheb. pos. dlya stud. sredn. y vyssh. ped. uchebn. zaved., slushatelej IPK, uchitelej. Moskva; Rostov n/D. : TC «Uchitel'». 563 s (in Russian).
- Brychok, B. (2000) *Profesiine stanovlennia maibutnikh pedahohiv* [Professional development of future teachers]. *Pochatkova shkola*. № 11. S. 17 (in Ukrainian).
- Dzhezhera, K. (2010) *Dukhovnyi rozvytok osobystosti maibutnoho fakhivtsia yak problema profesiinoi pidhotovky* [Spiritual development of the future specialist's personality as a problem of professional training]. *Osvita rehionu*. 2010. № 1. S. 12 (in Ukrainian).
- Ganchenko, I. (2005) *Razvitie lichnosti pedagoga v sisteme nepreryvnogo professional'nogo obrazovaniya* [Development of the teacher's personality in the system of continuing professional education]: dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.01 / Krasnodarskaya akademiya MVD Rossii. Stavropol', 342 s. (in Russian).
- Kovalchuk, V. *Profesiina ta svitohliadno-metodolohichna pidhotovka suchasnoho maibutnoho vchytelia* [Professional and ideological-methodological training of a modern future teacher]: modernizatsiyni analiz. Kyiv; Drohobych: Kolo, 2004. 264 s (in Ukrainian).
- Leont'ev, D. (2003) *Psikhologiya smysla. Priroda, stroenie i dinamika smyslovoj real'nosti* [The psychology of meaning. The nature, structure and dynamics of semantic reality]. Moskva : Smysl, 488 s. (in Russian).
- Lopatkin, E. (2013) *Social'no-kul'turnoe stanovlenie budushchikh uchitelej v processe pedagogicheskogo obrazovaniya* [Socio-cultural formation of future teachers in the process of teacher education]. *Vestnik Taganrogskego gosudarstvennogo pedagogicheskogo instituta*. Gumanitarnye nauki. Specvypusk №1. S. 44-48 (in Russian).
- Nova ukrainska shkola. *Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly* (2016) [New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary school reform] / upor. L.

- Hrynevych, O. Elkin, S. Kalashnikova ta in. 40 s. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (data zvernennia 19.05.2017) (in Ukrainian).
- Proekt «Kontsepsiia rozvytku osvity Ukrainy na period 2015-2025 rokiv» (n. d.) [Project «Concept of education development of Ukraine for the period 2015-2025»]. URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf (data zvernennia: 07.12.2017) (in Ukrainian).
- Proekt derzhavnoho standartu pochatkovoї zahalnoi osvity (n. d.) [Draft state standard of primary general education]. URL : http://www.soippo.edu.ua/images/Mobilna_storinka/Uchyteliu_pochatkovykh_klasiv/Proekt_derzhavnoho_standartu_pochatkovoї_zahalnoi_osvity.pdf (data zvernennia: 02.11.2019) (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy «Pro osvitu» (2017) [Law of Ukraine «On Education»] vid 5 veresnia 2017 r. № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20200116> (data zvernennia: 13.10.2017) (in Ukrainian).

Інформація про авторів:

Небитова Ірина Андріївна:

ORCID: <http://orcid.org//0000-0003-3593-9803>, Доктор філософії, викладач кафедри початкової і професійної освіти, координатор з виховної роботи факультету початкового навчання, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Харків, вул. Алчевських, 29, Україна, 61002.

e-mail: nebytova.iryna@gmail.com

Information about the authors:

Nebytova Iryna:

ORCID: <http://orcid.org//0000-0003-3593-9803>, Doctor of Philosophy (Ph.D), Teacher of the Department of Elementary and Professional Education, Deputy Dean for Educational Work, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 29 Alchevskykh Street, Kharkiv, Ukraine, 61002.

e-mail: nebytova.iryna@gmail.com

Цитуйте цю статтю як: Небитова І.А. Актуалізація ціннісно-сміслових аспектів самоосвіти майбутніх учителів початкових класів як запорука їхнього професійного зростання. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2021. № 50. С.145-154.
DOI: 10.34142/23128046.2021.50.13

Дата надходження статті до редакції: 23.03.2021 р.
Стаття прийнята до друку: 07.04.2021 р.